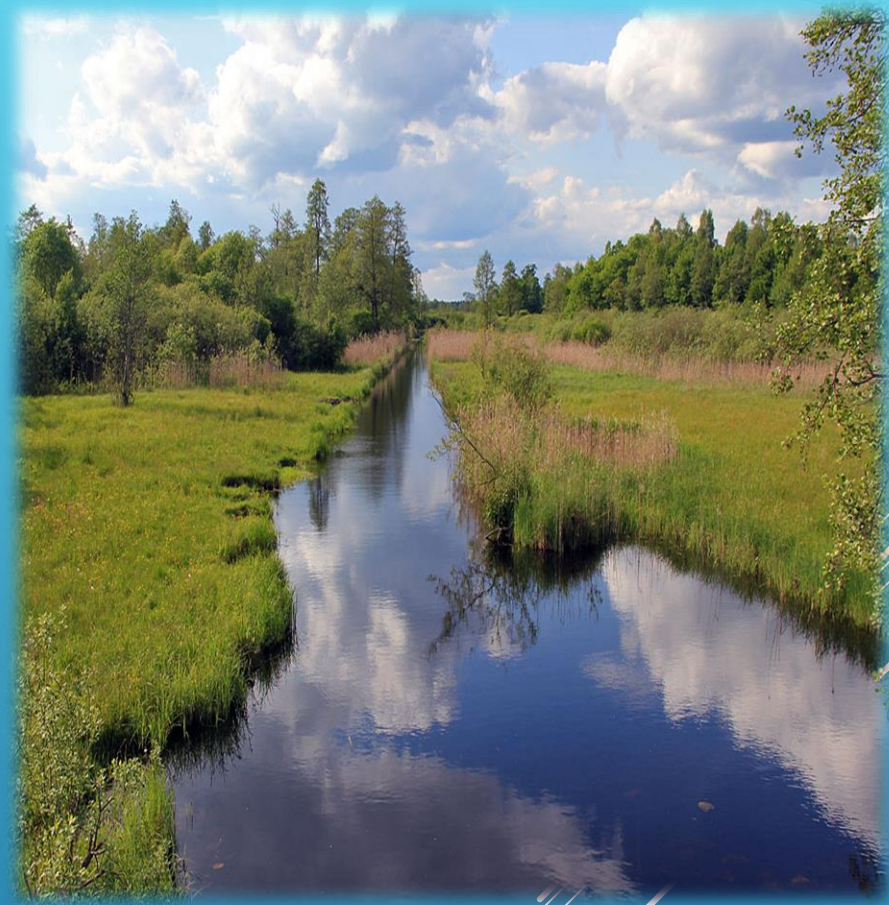

**ТЕРИТОРІЇ
ТА ОБ'ЄКТИ
ПРИРОДНО-
ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ
УКРАЇНИ**

Заказники

Заказники – це природні території (акваторії), які мають особливе значення для збереження і відтворення цінних типових або унікальних природних комплексів чи їх окремих компонентів (окремих видів рослинного чи тваринного світу, занесених до Червоної книги, гідрологічних, геологічних, палеонтологічних об'єктів тощо) та для підтримання загального екологічного балансу

Зазвичай заказники організовуються для збільшення кількості диких тварин в природних умовах, охорони біотопів перелітних птахів, місць нересту та інших біотопів, для відновлення ресурсів цінних рослин – лікарських, декоративних тощо.

Оголошення
проводиться без
земельних ділянок,
водних та інших
природних об'єктів у їх
власників або користувачів.

Залежно від екологічної, наукової, історико-культурної цінності

ЗАКАЗНИКИ ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНОГО ЗНАЧЕННЯ

території, на яких наявні природні комплекси або окремі об'єкти, збереження яких має національне значення, а саме:

- ✓ території, в межах яких зустрічаються види рослин і тварин, занесені до Червоної книги України (а також світових та європейських «червоних» переліків), рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України;
- ✓ території водно-болотних угідь міжнародного значення;
- ✓ території, яким притаманна виняткова господарська цінність;
- ✓ території, що забезпечують охорону генофонду цінних лікарських рослин та запасів їх сировини;
- ✓ унікальні печери, бальнеологічні ресурси тощо.

ЗАКАЗНИКИ МІСЦЕВОГО ЗНАЧЕННЯ

території, природні комплекси, природні ресурси або окремі об'єкти яких мають переважно регіональне або місцеве значення: види рослин і тварин, що підлягають особливій охороні на територіях адміністративних областей та АР Крим, рослинні угруповання, типові або рідкісні для певних регіонів тощо

Основні вимоги щодо режиму заказників

- ✓ На територіях заказників забороняються рубки головного користування, суцільні, прохідні, лісовідновні та поступові рубки, видалення захаращеності, а також полювання та інша діяльність, що суперечить цілям і завданням, передбаченим положенням про заказник.
- ✓ Господарська, наукова та інша діяльність, що не суперечить цілям і завданням заказника, проводиться з додержанням загальних вимог щодо охорони навколишнього природного середовища.
- ✓ Власники або користувачі земельних ділянок, водних та інших природних об'єктів, оголошених заказником, беруть на себе зобов'язання щодо забезпечення режиму їх охорони та збереження.

ТИПИ ЗАКАЗНИКІВ

Ландшафтні забезпечують збереження чи відновлення особливо цінних або типових для кожного окремого географічного регіону ландшафтів, охороняючи весь природний комплекс

Лісові забезпечують охорону (або відновлення) типових або унікальних для України чи окремого регіону лісових угруповань, що мають природоохоронну, наукову або прикладну (характеризуються цінними спадковими властивостями, що сприятиме відновленню повноцінних у біологічному відношенні лісів країни) цінність

Ботанічні забезпечують охорону рідкісних та ендемічних видів рослин, цінних для науки і господарства на лісових, степових, заплавних, болотних та інших ділянках, а також у гірських районах

Загальнозоологічні забезпечують, у місцях проживання рідкісних, зникаючих та особливо цінних видів диких тварин, умови для їх збереження, відтворення та збільшення чисельності

Орнітологічні створюються для забезпечення сприятливих умов під час гніздування, міграцій, линьки та зимівлі для рідкісних, зникаючі та цінних у науковому, господарському або культурному відношенні видів птахів

Ентомологічні призначені для збереження і відновлення рідкісних, зникаючих, а також цінних у науковому, господарському або культурному відношенні видів комах

Іхтіологічні покликані забезпечувати збереження і відновлення рідкісних, зникаючих та цінних видів риби, а також охорону місць їх нересту, нагулу молоді і у зимівлі

Гідрологічні призначені для по охорони водойм, боліт, водоспадів та джерел, які мають особливо важливе водоохоронне та водорегулююче значення або відзначаються своєю привабливістю, що надає їм особливої естетичної цінності

Загальногеологічні та карстово-спелеологічні забезпечують організацію охорони унікальних або рідкісних геологічних утворень (печери, геологічні відслонення з оригінальними формами рельєфу, скелі, каньйони, місця знаходження залишків флори і фауни минулих епох тощо), а також цінних фрагментів неживої природи

Палеонтологічні забезпечують організацію збереження місць знахідок скупчень решток або скам'янілих зразків викопної флори і фауни, що мають особливе наукове значення

Форми власності

державна

комунальна

приватна

Власники або користувачі земельних ділянок, водних та інших природних об'єктів, оголошених заказником, беруть на себе зобов'язання щодо забезпечення режиму їх охорони та збереження

В разі необхідності навколо заказників можуть створюватися **охоронні зони**. Розміри охоронних зон визначаються відповідно до їх цільового призначення на основі спеціальних обстежень ландшафтів та господарської діяльності на прилеглих територіях.

Основні вимоги щодо режиму заказників

На території заказника обмежується або забороняється діяльність, що суперечить цілям і завданням, передбаченим положенням про заказник:

- ✓ на території ботанічних заказників, залежно від специфіки видів рослин, що охороняються, може бути заборонено випас худоби, сінокосіння та інша господарська діяльність, яка може призвести до пошкодження або знищення рідкісних рослин;
- ✓ у межах загальних зоологічних заказників не дозволяється господарська діяльність, яка може порушити кормову продуктивність або захисні властивості угідь, місць збереження, відтворення і збільшення чисельності рідкісних та цінних видів тварин. Забороняється також мисливство і рибальство;
- ✓ в орнітологічних заказниках забороняється мисливство і рибальство, осушення водно-болотних угідь та інша господарська діяльність, яка порушує сприятливі умови для гніздування птахів, їх міграцій, зимівлі;
- ✓ в іхтіологічних заказниках може бути заборонено, крім мисливства і рибальства, збирання водної і узбережної рослинності;
- ✓ в гідрологічних заказниках забороняється діяльність, що порушує гідрологічний режим. Навколо озер та боліт встановлюються водоохоронні зони, біля джерел – зони санітарної охорони, обмежується або забороняється забір води.
- ✓ у геологічних заказниках забороняються роботи, які призводять до руйнування і знецінення геологічних утворень, -- видобування каменю та корисних копалин, підривні роботи, розкопки й збирання окам'янілостей, будівництво та інша діяльність, яка може призвести до пошкодження чи знищення об'єктів, що охороняються

Господарська, наукова та інша діяльність, що не суперечить цілям і завданням заказника, проводиться з дотриманням загальних вимог щодо охорони навколишнього природного середовища

**Заказників на території України 2632.
Вони займають площу понад 1 млн га, що становить 37% від
загальної площі природно-заповідного фонду України.**

Пам'ятки природи

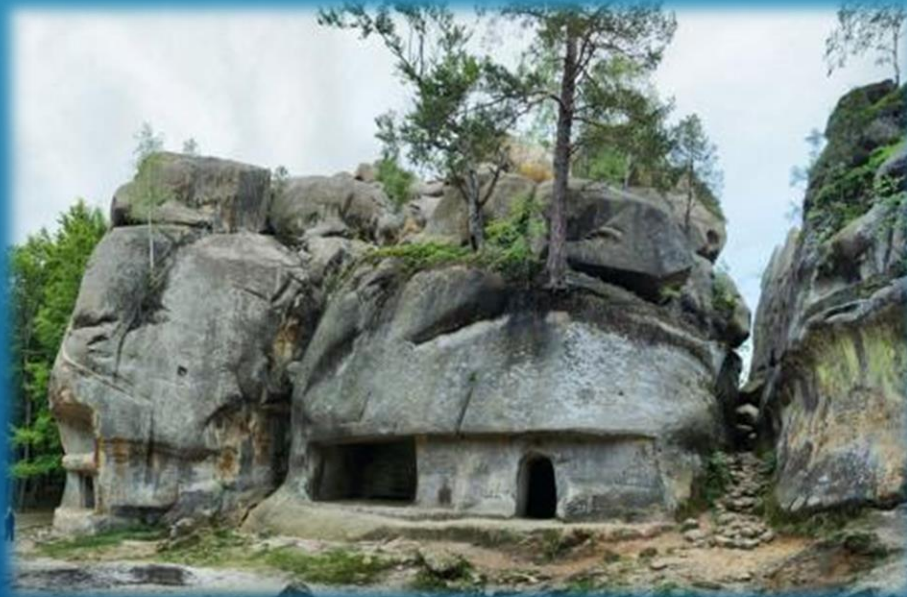
Пам'ятки природи – це окремі унікальні, невідновні природні утворення або території, що мають особливе природоохоронне, наукове, естетичне і пізнавальне значення. Охороняються з метою збереження їх у природному стані.

Залежно від екологічної, наукової, історико-культурної цінності пам'ятки природи

ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНОГО ЗНАЧЕННЯ

Територія або окремих природний об'єкт, що мають особливу цінність і є унікальними або типовими для країни

МІСЦЕВОГО ЗНАЧЕННЯ

Територія або окремих природний об'єкт, що мають велику цінність і є унікальними або типовими для певного окремого регіону

Види пам'яток природи

Ландшафтні забезпечують збереження цінних і типових для кожного окремого ботаніко-географічного району ландшафтів, охороняючи весь природний комплекс.

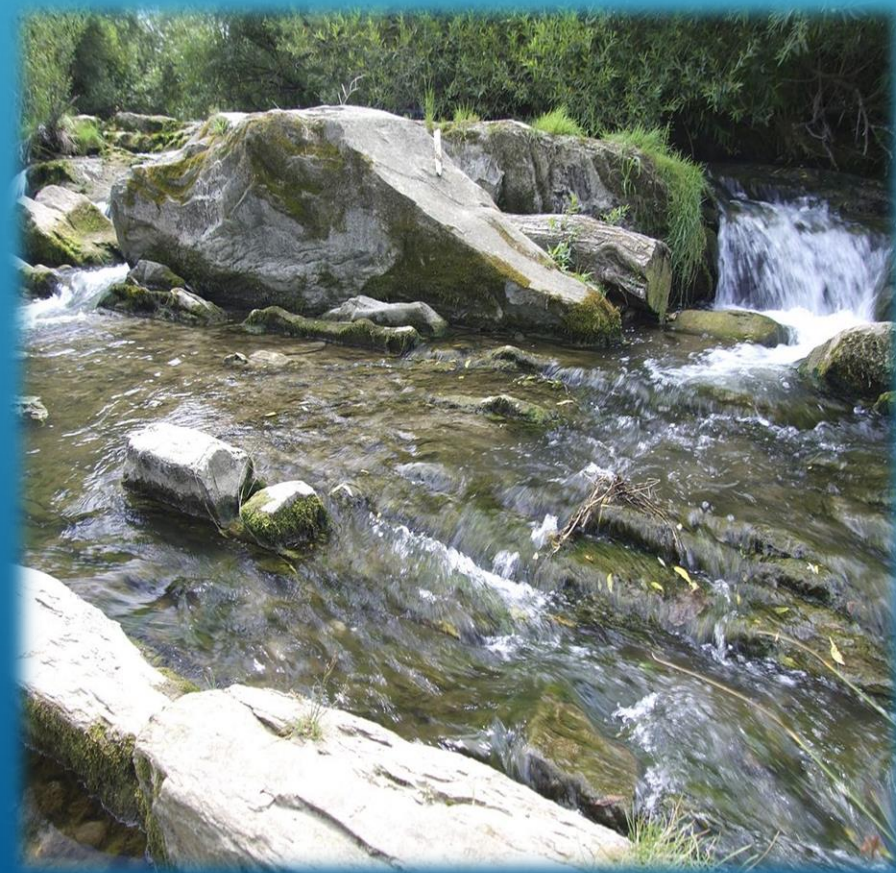
Ботанічні мають на меті здійснення охорони рідкісних та ендемічних видів, цінних для науки і господарства на лісових, степових, заплавах, болотних та інших ділянках, а також у гірських районах.

Зоологічні покликані забезпечувати у місцях проживання рідкісних, особливо цінних видів диких тварин, умови для їх збереження, відтворення та збільшення чисельності.

Види пам'яток природи

Гідрологічні здійснюють заходи по охороні водойм, боліт, водоспадів та джерел, які мають особливо важливе водоохоронне та водорегулююче значення або відзначаються своєю привабливістю, що надає їм особливої естетичної цінності

Загальногеологічні та карстово-спелеологічні забезпечують організацію охорони унікальних або рідкісних геологічних утворень (печери, геологічні відслонення з оригінальними формами рельєфу, скелі, каньйони, місця знаходження залишків флори і фауни минулих епох тощо), а також цінних фрагментів неживої природи

Оголошення пам'яток природи провадиться без вилучення земельних ділянок, водних та інших природних об'єктів у їх власників або користувачів.

Форми власності

державна комунальна приватна

Власники або користувачі земельних ділянок, водних та інших природних об'єктів, оголошених пам'ятками природи, беруть на себе зобов'язання щодо забезпечення режиму їх охорони та збереження .

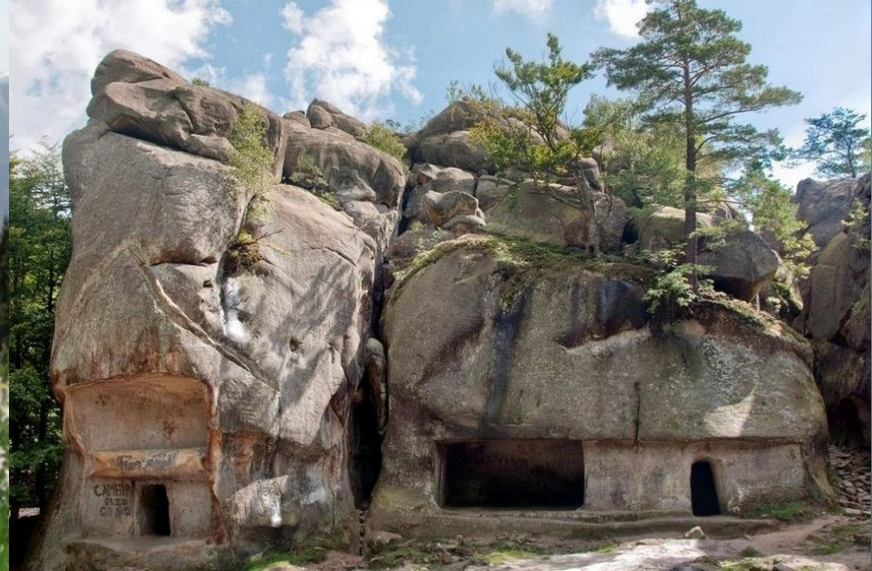
Основні вимоги щодо режиму пам'яток природи

- ❖ На території пам'яток природи забороняється будь-яка діяльність, що загрожує збереженню або призводить до деградації чи зміни первісного їх стану
- ❖ Господарська, наукова та інша діяльність, що не суперечить цілям і завданням пам'яток природи, проводиться з дотриманням загальних вимог щодо охорони навколишнього природного середовища

В разі необхідності навколо пам'яток природи можуть створюватися **охоронні зони**. Розміри охоронних зон визначаються відповідно до їх цільового призначення на основі спеціальних обстежень ландшафтів та господарської діяльності на прилеглих територіях

В Україні під охороною перебуває велика кількість пам'яток природи - 3025

Заповідні урочища

Заповідні урочища – це лісові, степові, болотні та інші відокремлені цілісні ландшафти, що мають важливе наукове, природоохоронне і естетичне значення. Оголошуються заповідними з метою збереження їх у природному стані.

Форми власності

державна комунальна приватна

Власники або користувачі земельних ділянок, водних та інших природних об'єктів, оголошених заповідними урочищами, беруть на себе зобов'язання щодо забезпечення режиму їх охорони та збереження .

Оголошення заповідних урочищ провадиться **без вилучення** земельних ділянок, водних та інших природних об'єктів у їх власників або користувачів.

Основні вимоги щодо режиму заповідних урочищ

На території заповідних урочищ забороняється будь-яка діяльність, що порушує природні процеси, які відбуваються у природних комплексах, включених до їх складу, відповідно до вимог, встановлених для природних заповідників.

В разі необхідності навколо заповідних урочищ можуть створюватися *охоронні зони*. Розміри охоронних зон визначаються відповідно до їх цільового призначення на основі спеціальних обстежень ландшафтів та господарської діяльності на прилеглих територіях.

В Україні нараховують 774 заповідних урочищ

Ботанічні сади

Ботанічні сади – це об'єкти природно-заповідного фонду, призначені для збереження, вивчення, акліматизації, розмноження в спеціально створених умовах та ефективного господарського використання рідкісних і типових видів місцевої і світової флори шляхом створення, поповнення та збереження ботанічних колекцій, ведення наукової, навчальної і освітньої роботи.

Ділянки землі та водного простору з усіма природними ресурсами **вилучаються** з господарського використання і надаються ботанічним садам у порядку, встановленому законодавством України.

Залежно від екологічної, наукової, історико-культурної цінності ботанічні сади можуть бути

загальнодержавного значення

Ботанічні сади загальнодержавного значення є науково-дослідними природоохоронними установами

місцевого значення

Ботанічним садам місцевого значення у встановленому порядку може бути надано статус науково-дослідної установи

Форми власності

державна

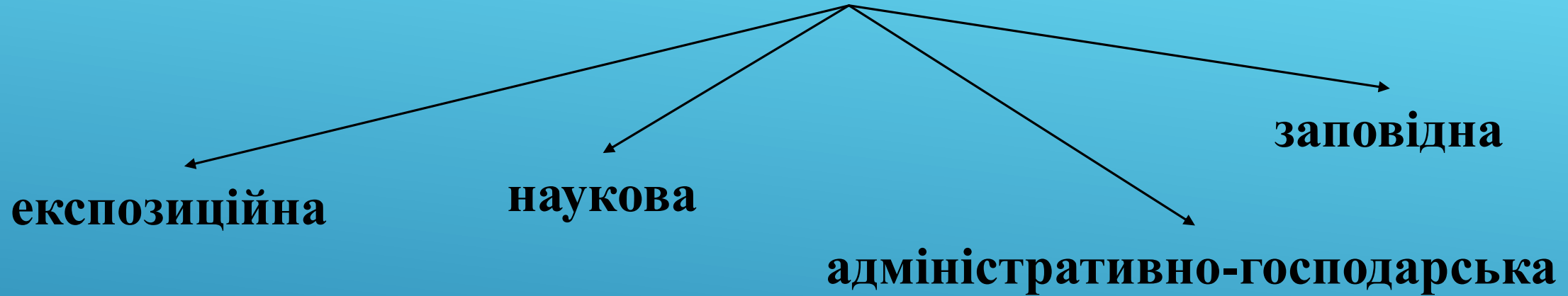
На території ботанічних садів забороняється будь яка діяльність, що не пов'язана з виконанням покладених на них завдань і загрожує збереженню колекцій флори

комунальна

приватна

Ботанічні сади, створені до 16 червня 1992 р. (до прийняття Закону «Про природно-заповідний фонд України»), не підлягають приватизації

У межах ботанічних садів для забезпечення необхідного режиму охорони та ефективного використання можуть бути виділені зони:

Зонування території ботанічних садів проводиться відповідно до Положення про ботанічний сад та Проекту організації території ботанічного саду, що розробляється спеціалізованими науковими та проектними установами і затверджується органом, у підпорядкуванні якого перебуває ботанічний сад, за погодженням з:

- ✓ центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища - щодо ботанічних садів загальнодержавного значення;
- ✓ обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями, а на території Автономної Республіки Крим - органом виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища - щодо ботанічних садів місцевого значення.

Структура території та основні вимоги щодо режиму охорони та ефективного використання У межах ботанічних садів встановлюється диференційований режим охорони

ЗОНИ	РЕЖИМ ОХОРОНИ ТА ВИКОРИСТАННЯ
Експозиційна	відвідування цієї зони дозволяється в порядку, що встановлюється адміністрацією ботанічного саду
Наукова	до складу зони входять колекції, експериментальні ділянки тощо, на відвідування її мають право лише співробітники ботанічного саду у зв'язку з виконанням ними службових обов'язків, а також спеціалісти інших установ з дозволу адміністрації саду
Заповідна	відвідування цієї зони забороняється, крім випадків, коли воно пов'язане з проведенням наукових спостережень
Адміністративно-Господарська	зона, де розміщуються адміністративні та допоміжні господарські об'єкти

В разі необхідності навколо ботанічних садів можуть створюватися **охоронні зони**. Режим охоронних зон визначається з урахуванням характеру господарської діяльності на прилеглих територіях, на основі оцінки її впливу на навколишнє середовище. Оцінка такого впливу здійснюється на основі екологічної експертизи, що проводиться в порядку, встановленому законодавством України

Список ботанічних садів України

- ✓ Ботанічний сад Асканія-Нова
- ✓ Ботанічний сад Вінницького державного аграрного університету
- ✓ Ботанічний сад Дніпропетровського національного університету
- ✓ Ботанічний сад Державного агроєкологічного університету
- ✓ Донецький ботанічний сад НАН України
- ✓ Запорізький міський дитячий ботанічний сад
- ✓ Ботанічний сад Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника
- ✓ Ботанічний сад Подільського державного аграрно-технічного університету
- ✓ Ботанічний сад Національного аграрного університету
- ✓ Кременецький ботанічний сад
- ✓ Криворізький ботанічний сад НАН України
- ✓ Ботанічний сад Луганського державного педагогічного університету ім. Т. Г. Шевченка

Список ботанічних садів України

- ✓ Ботанічний сад «Волинь» Волинського державного університету ім. Л. Українки
- ✓ Ботанічний сад Львівського національного університету ім. І. Франка
- ✓ Ботанічний сад Національного лісотехнічного університету України
- ✓ Ботанічний сад кафедри фармакогнозії і ботаніки Львівського національного медичного університету
- ✓ Ботанічний сад агробіостанції факультету природознавства Ніжинського державного університету ім.
- ✓ Національний ботанічний сад імені Миколи Гришка НАН України [Офіційний сайт](#)
- ✓ Ботанічний сад ім. академіка О. В. Фоміна Київського національного університету ім. Тараса Шевченка
- ✓ Ботанічний сад Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова
- ✓ Ботанічний сад Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Список ботанічних садів України

- ✓ Ботанічний сад Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського
- ✓ Ботанічний сад Сумського педагогічного університету ім. А. С. Макаренка
- ✓ Ботанічний сад Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна
- ✓ Ботанічний сад при ХДУ — ботанічний сад Херсонського державного університету
- ✓ Ботанічний сад Хмельницького національного університету
- ✓ Ботанічний сад Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького
- ✓ Ботанічний сад Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича
- ✓ Ботанічний сад Ужгородського національного університету
- ✓ Нікітський ботанічний сад УААН — Національний науковий центр

Дендрологічні парки

Дендрологічні парки створюються з метою збереження і вивчення в спеціально створених умовах різноманітних видів дерев і чагарників та їх композицій для найбільш ефективного наукового, культурного, рекреаційного та іншого використання

Залежно від екологічної, наукової, історико-культурної цінності дендрологічні парки можуть бути

ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНОГО ЗНАЧЕННЯ

Дендрологічні парки загальнодержавного значення є науково-дослідними природоохоронними установами

МІСЦЕВОГО ЗНАЧЕННЯ

Дендрологічним паркам місцевого значення у встановленому порядку може бути надано статус науково-дослідної установи

Ділянки землі та водного простору з усіма природними ресурсами вилучаються з господарського використання і надаються дендрологічним паркам у порядку, встановленому законодавством України

Форми власності

державна

комунальна

приватна

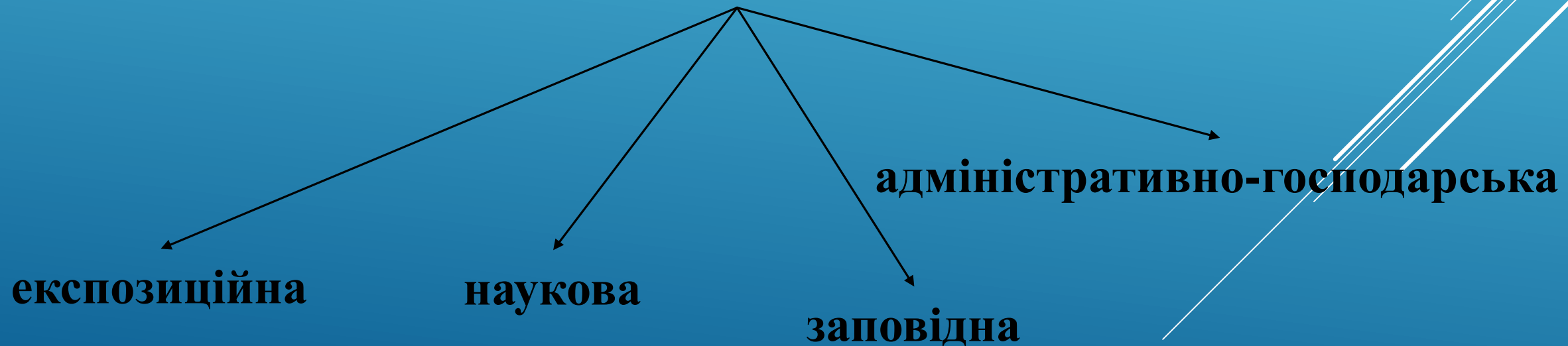
На території дендрологічних парків забороняється будь яка діяльність, що не пов'язана з виконанням покладених на них завдань і загрожує збереженню дендрологічних колекцій

На території дендрологічних парків може бути проведено зонування відповідно до вимог, встановлених для ботанічних садів.

У межах дендрологічних парків для забезпечення необхідного режиму охорони та ефективного використання можуть бути виділені зони:

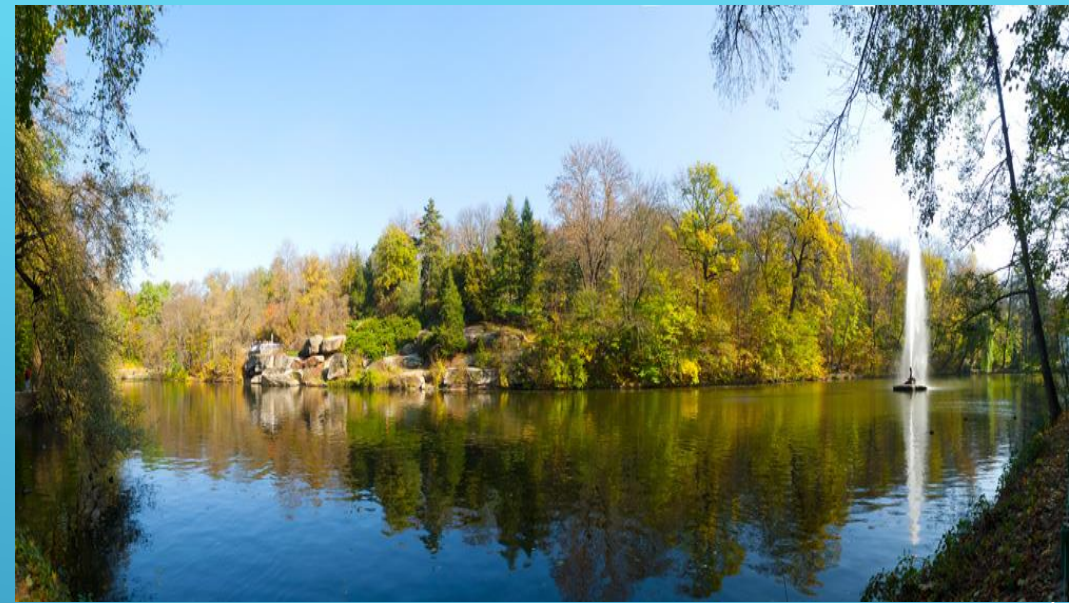
Структура території та основні вимоги щодо режиму охорони та ефективного використання

У межах дендрологічних парків встановлюється *диференційований режим охорони*

ЗОНИ	РЕЖИМ ОХОРОНИ ТА ВИКОРИСТАННЯ
Експозиційна	відвідування цієї зони дозволяється в порядку, що встановлюється адміністрацією ботанічного саду
Наукова	до складу зони входять колекції, експериментальні ділянки тощо, на відвідування її мають право лише співробітники ботанічного саду у зв'язку з виконанням ними службових обов'язків, а також спеціалісти інших установ з дозволу адміністрації саду
Заповідна	відвідування цієї зони забороняється, крім випадків, коли воно пов'язане з проведенням наукових спостережень
Адміністративно-господарська	зона, де розміщуються адміністративні та допоміжні господарські об'єкти

Проект організації території дендрологічного парку розробляється спеціалізованими науковими та проектними установами і затверджується органом, у підпорядкуванні якого перебуває дендрологічний парк, за погодженням з:

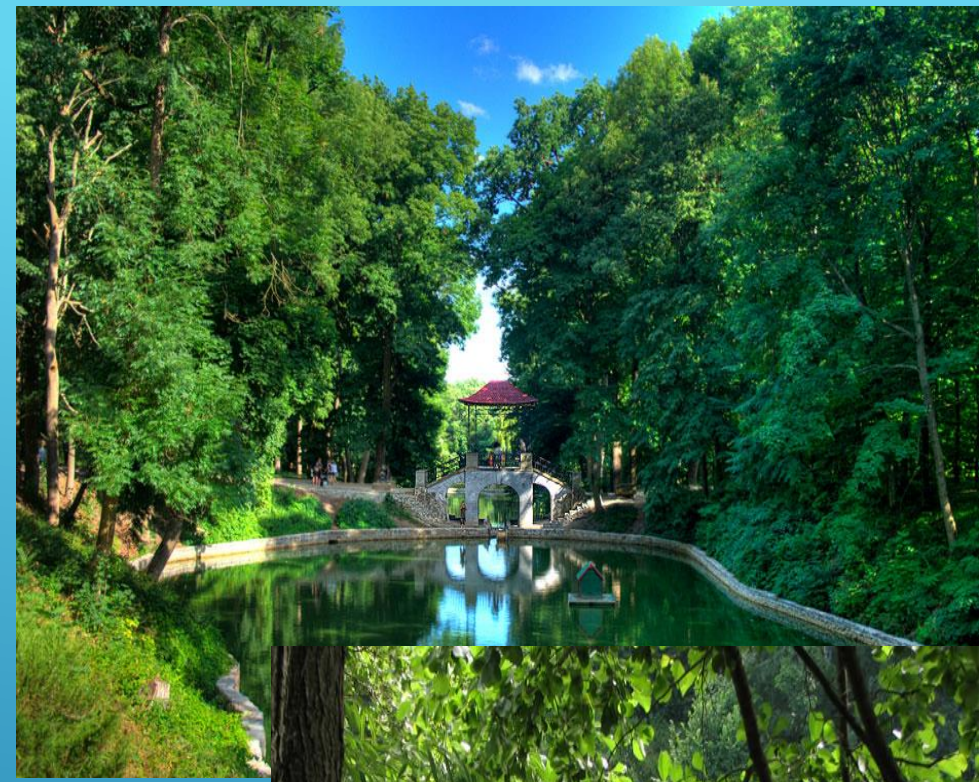
- ✓ центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища - щодо дендрологічних парків загальнодержавного значення;
- ✓ обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями, а на території Автономної Республіки Крим - органом виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища - щодо дендрологічних парків місцевого значення.

Нині в Україні існує **57** дендропарків загальною площею близько 1800 га, з яких 19 - загальнодержавного значення.

Більшість парків має невелику площу 10-20 га, хоча є і великі дендропарки (дендропарк «Олександрія» займає площу 405 га).

Деякі дендропарки на своїй території мають природні ділянки лісів, що має велике значення для охорони біорізноманітності.

Дендрологічні парки

Загальнодержавного значення

Назва	Рік створення	Площа (га)	Область
Березнівський дендрологічний парк	1989	30	Рівненська область
Веселі Боковеньки дендрологічний парк	1984	109	Кіровоградська область
Високогірний дендрологічний парк	1983	100	Івано-Франківська область
Гермаківський дендрологічний парк	1983	56	Тернопільська область
Дендрологічний парк Софіївка	1983	152	Черкаська область
Дендропарк БЗ "Асканія - Нова"	1983	210	Херсонська область
Дендропарк Харківського державного аграрного університету	1972	23	Харківська область
Дружба дендрологічний парк	1983	10	Івано-Франківська область
Діброва дендрологічний парк	1983	8	Івано-Франківська область
Оброшинський дендрологічний парк	1983	5	Львівська область
Олександрія дендрологічний парк	1998	297	Київська область
Рудківський дендрологічний парк	1985	59	Львівська область
Сторожинецький дендрологічний парк	1983	18	Чернівецька область
Сумський дендрологічний парк	1987	21	Сумська область
Тростянець дендрологічний парк	1983	204	Чернігівська область
Устимівський дендрологічний парк	1960	9	Полтавська область
Хоростківський дендрологічний парк	1983	18	Тернопільська область
Чернівецький дендрологічний парк	1983	5	Чернівецька область

Дендрологічні парки

Місцевого значення

Назва	Рік створення	Площа (га)	Область
Бережанський дендрологічний парк	1996	5	Тернопільська область
Білокриницький дендрологічний парк	1968	16	Тернопільська область
Гладковицький дендрологічний парк	1964	4	Житомирська область
Дендрологічний парк	1993	27	Дніпропетровська область
Дендрологічний парк Дружба	2000	52	Харківська область
Дендрологічний парк Еліта	1988	5	Житомирська область
Дендрологічний парк Заліщицький	1996	2	Тернопільська область
Дендрологічний парк Пролісок	1993		Івано-Франківська область
Дендрологічний парк Пілява	1967	7	Житомирська область
Киселівський дендрологічний парк "Гайдейка"	1999	2	Чернівецька область
Козівський дендропарк Лісова пісня	1996	3	Тернопільська область
Малотур'янський дендрологічний парк	1996	6	Івано-Франківська область
Млинки дендрологічний парк	1993	14	Чернівецька область
Настасівський дендрологічний парк	1996	2	Тернопільська область
Суразький дендропарк ім.Дубровинського	1967	5	Тернопільська область
Євпаторійський дендропарк	2000	3	Автономна Республіка Крим

Фото: Микола Іващенко

Зоологічні парки

Зоопарки організовуються з метою організації екологічної освітньо-виховної роботи, створення експозицій рідкісних, екзотичних і місцевих видів тварин, збереження їх генофонду, вивчення дикої фауни і розробки наукових основ її розведення у неволі

Основні завдання зоопарків

- ✓ формування та утримання колекцій тварин;
- ✓ збереження і відтворення в штучних умовах тварин, у першу чергу занесених до Червоної книги України і міжнародних Червоних списків;
- ✓ проведення науково-дослідних робіт;
- ✓ проведення навчально-виховної та культурно-освітньої роботи в галузі екології, охорони природи, етології, зоології, мисливського і тваринного господарства;
- ✓ поширення еколого-освітніх знань;
- ✓ здійснення різноманітних форм культурного обслуговування, створення умов для відпочинку та дозвілля населення, при збереженні сприятливих умов утримання тварин

Залежно від екологічної, наукової, освітньо-виховної, колекційної цінності зоологічні парки

ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНОГО ЗНАЧЕННЯ

Зоологічні парки загальнодержавного значення є природоохоронними культурно-освітніми та науково-дослідними установами

Зоологічні парки загальнодержавного значення входять до складу природно-заповідного фонду України

МІСЦЕВОГО ЗНАЧЕННЯ

Земельні ділянки з усіма природними ресурсами **вилучаються** з господарського використання і надаються зоологічним паркам у порядку, встановленому законодавством України

Форми власності

державна

комунальна

приватна

На території зоологічних парків забороняється будь-яка діяльність, що не пов'язана з виконанням покладених на них завдань і загрожує збереженню сприятливих умов утримання, розведення та збереження тварин цих парків

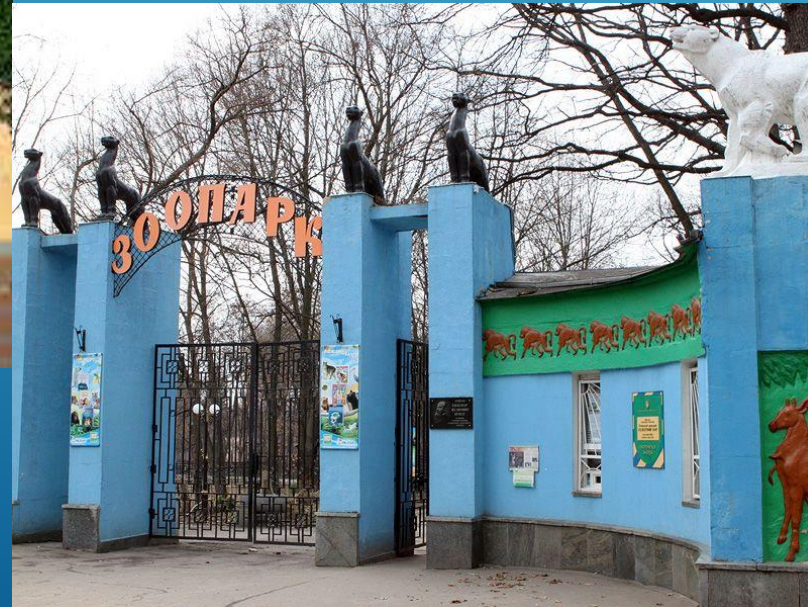
На території зоологічних парків з метою забезпечення виконання поставлених перед ними завдань виділяються зони:

експозиційна

наукова

рекреаційна

господарська

Структура території та основні вимоги щодо режиму охорони та ефективного використання

У межах зоологічних парків встановлюється диференційований режим охорони

ЗОНИ	РЕЖИМ ОХОРОНИ ТА ВИКОРИСТАННЯ
Експозиційна	призначена для стаціонарного утримання тварин і використання їх у культурно-пізнавальних цілях. Відвідування цієї зони дозволяється в порядку, що встановлюється адміністрацією зоологічного парку
Наукова	призначена для проведення науково-дослідних робіт; на відвідування її мають право лише співробітники зоологічного парку у зв'язку з виконанням ними службових обов'язків, а також спеціалісти інших установ з дозволу адміністрації
Рекреаційна	призначена для організації відпочинку та обслуговування відвідувачів зоологічного парку
Господарська	зона, де розміщуються адміністративні та допоміжні господарські об'єкти

Основні засоби охорони тварин у зоопарку

- ❖ встановлення правил і норм охорони та відновлення тварин;
- ❖ розведення в неволі видів тварин, занесених до Червоної книги України, створення центрів і «банків» для збереження генетичного матеріалу;
- ❖ надання належної ветеринарної допомоги тваринам у разі захворювання, загрози їх загибелі тощо;
- ❖ дотримання правил безпеки при утриманні тварин;
- ❖ проведення інших заходів і встановлення інших правил та вимог щодо охорони об'єктів тваринного світу.

Проект організації території зоологічного парку розробляється спеціалізованими науковими та проектними організаціями і затверджується органом, у підпорядкуванні якого перебуває зоологічний парк, за погодженням з:

- ✓ центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища - щодо зоологічних парків загальнодержавного значення;
- ✓ обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями, а на території Автономної Республіки Крим - органом виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища - щодо зоологічних парків місцевого значення.

Зоологічні парки можуть організувати пересувні експозиції тварин, мати у своєму складі підсобні господарства, які створюються для забезпечення тварин кормами.

Зоопарки в Україні

1. Асканія-Нова (заповідник)
2. Вінницький зоопарк
3. Докучаєвський зоопарк
4. Київський зоопарк
5. Луцький зоопарк
6. Менський зоопарк
7. Миколаївський зоопарк
8. Одеський зоопарк
9. Рівненський зоопарк
10. Харківський зоопарк
11. Херсонський зоопарк
12. Черкаський зоопарк
13. Ялтинський зоопарк

Асканія-Нова (заповідник)

Заповідник утримує близько 800 різновидів диких копитних та гібридних форм свиней, оленів, коней Пржевальського, бізонів, антилоп, баранів, биків, верблюдів, лам, віслиуків куланів, шотландських поні.

Частиною зоопарку є орнітопарк, розмішений поблизу ставків з протоками та острівцями. В орнітопарку нараховують понад 60 різновидів птахів: лебеді, фазани, качки, лелеки, гуси єгипетські та індійські, страуси африканські. Крім того, у заповіднику водяться такі екзотичні для України птахи, як південноамериканський нанду та австралійський ему.

Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва

Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва – це найбільш визначні та цінні зразки паркового будівництва; оголошуються з метою їх охорони і використання в естетичних, виховних, наукових, природоохоронних та оздоровчих цілях

Залежно від ступеня унікальності, екологічної, наукової, історико-культурної цінності

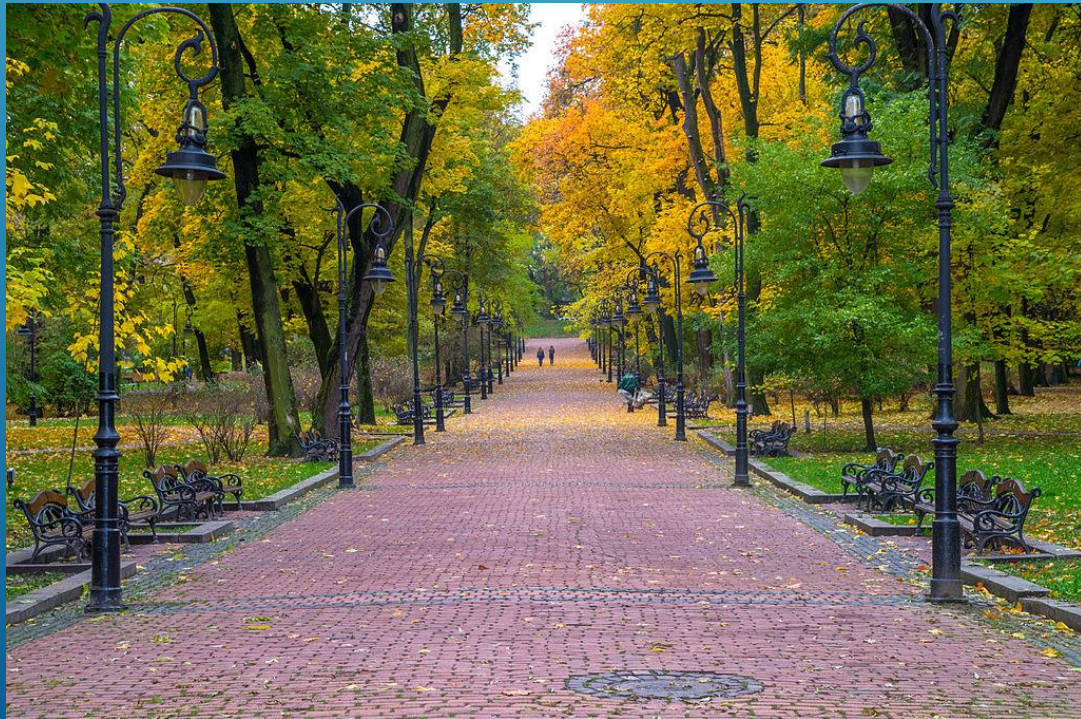
парки–пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення

парки–пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення

Парки–пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення є природоохоронними рекреаційними установами

Оголошення парків-пам'яток садово-паркового мистецтва провадиться з вилученням у встановленому порядку або без вилучення земельних ділянок, водних та інших природних об'єктів у їх власників або користувачів.

На території парків-пам'яток садово-паркового мистецтва можуть проводитися наукові дослідження.

Основні вимоги щодо режиму парків-пам'яток садово-паркового мистецтва

- ✓ На території парків-пам'яток садово-паркового мистецтва забороняється будь-яка діяльність, що не пов'язана з виконанням покладених на них завдань і загрожує їх збереженню.
- ✓ На території парків-пам'яток садово-паркового мистецтва забезпечується проведення екскурсій та масовий відпочинок населення, здійснюється догляд за насадженнями, включаючи санітарні рубки, рубки реконструкції та догляду з підсадкою дерев і чагарників ідентичного видового складу, замість загиблих, вживаються заходи щодо запобігання самосіву, збереження композицій із дерев, чагарників і квітів, трав'яних газонів.
- ✓ На території парків-пам'яток садово-паркового мистецтва може проводитися зонування відповідно до вимог, встановлених для ботанічних садів.

На території парків-пам'яток садово-паркового мистецтва забезпечується:

- ❖ проведення екскурсій та масовий відпочинок населення;
- ❖ збереження, підтримання та відновлення паркових ландшафтних композицій;
- ❖ догляд за насадженнями, включаючи санітарні рубки, рубки реконструкції та догляду з підсадкою дерев і чагарників ідентичного видового складу, замість загиблих, заходи щодо запобігання самосіву, збереження композицій із дерев, чагарників і квітів, трав'яних газонів;
- ❖ на території парків-пам'яток садово-паркового мистецтва можуть проводитися наукові дослідження.

У межах парків-пам'яток садово-паркового мистецтва для забезпечення необхідного режиму охорони та ефективного використання можуть бути виділені зони:

Структура території та основні вимоги щодо режиму охорони та ефективного використання

У межах парків-пам'яток садово-паркового мистецтва встановлюється диференційований режим охорони і може проводитися зонування відповідно до вимог, встановлених для ботанічних садів:

ЗОНИ	РЕЖИМ ОХОРОНИ ТА ВИКОРИСТАННЯ
Експозиційна	відвідування цієї зони дозволяється в порядку, що встановлюється адміністрацією парку
Наукова	до складу зони входять колекції, експериментальні ділянки тощо, на відвідування її мають право лише співробітники парку у зв'язку з виконанням ними службових обов'язків, а також спеціалісти інших установ з дозволу адміністрації парку
Заповідна	відвідування цієї зони забороняється, крім випадків, коли воно пов'язане з проведенням наукових спостережень
Адміністративно-господарська	зона, де розміщуються адміністративні та допоміжні господарські об'єкти

Форми власності

державна

комунальна

приватна

Оголошення провадиться з вилученням у встановленому законодавством України порядку або без вилучення земельних ділянок, водних та інших природних об'єктів у їх власників або користувачів

Власники або користувачі земельних ділянок, водних та інших природних об'єктів, оголошених парками – пам'ятками садово-паркового мистецтва, беруть на себе зобов'язання щодо забезпечення режиму їх охорони та збереження

Утримання та реконструкція парків-пам'яток садово-паркового мистецтва провадиться за проектами, що розробляються спеціалізованими науковими та проектними установами і затверджуються органами, у підпорядкуванні яких перебувають ці парки, за погодженням з:

- ✓ центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища - щодо парків-пам'яток садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення;
- ✓ обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями, а на території Автономної Республіки Крим - органом виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища - щодо парків-пам'яток садово-паркового мистецтва місцевого значення.

Власники або користувачі земельних ділянок, водних та інших природних об'єктів, оголошених парками-пам'ятками садово-паркового мистецтва, беруть на себе зобов'язання щодо забезпечення режиму їх охорони та збереження.

